

Bevezető az Enyedi Ildikó-összeállításához

A Metropolis működésének kezdetétől kiemelt feladatának tartotta összeállítások közlését olyan rendezőkről, akik életművének monografikus igényű feldolgozása még nem kezdődött meg hazánkban. Habár az utóbbi időben a szerzőközpontú összeállításaink megritkultak, valószínűleg ez sem tereli el a figyelmet a jelentős mulasztásról, mely szembeszökő lehet, ha végigtekintünk a lap immár majd három évtizedes működésén: eddig sohasem szenteltünk összeállítást női rendezőnek.

Terveink szerint jelen számunk ezt a mulasztást kezdi el bepótolni olyan szövegek közlésével, melyek a kortárs magyar filmművészet egyik legkiemelkedőbb alakjának eddigi munkásságát veszik vizsgálat alá. Enyedi Ildikó minden kétséget kizáróan olyan alkotó, aki nélkül nem értelmezhető az utóbbi évtizedek magyar filmtörténete. Történeti szempontból nézve debütáló nagyjátékfilmje – a Cannes-i Filmfesztiválon 1989-ban bemutatott és a legjobb elsőfilmnek járó Arany Kamera díjat elnyerő – *Az én XX. századom* korszakváltó és korszaknyitó jelentőségű. Szinte profetikus módon összegzi egy letűnt század vízióját egy olyan történeti pillanatban, mely valóban korszakalkotónak bizonyult országunk, régióink és a világ modern történetében is.

Enyedi Ildikó sajnos nem készített az évtizedek során olyan gyakran filmet, mint ahogy azt mi, magyar filmek rajongóiként szeretnénk, de hogy minden munkájára érdemes volt várni, az kétségtelen. Az utóbbi években örömteli módon ismét a figyelem előterében van Enyedi munkássága a *Testről és lélekről* berlini Arany Medvéjének és Oscar-jelölésének, valamint a káprázatos *A feleségem történetének* köszönhetően. Talán ezért is most van itt az ideje egy összegző összeállításnak, amikor egy új és izgalmas ciklus kezdődik az életműben.

Mindenesetre sokatmondó, hogy az összeállításunkban szereplő szerzők valamennyien az eddigi életmű összefüggéseire, azokra a hálózatokra koncentráltak, melyek sokszínűen kötik össze egymással az életmű eddigi filmjeit. Azt is mondhatnánk, hogy e szövegek ékesen bizonyítják Enyedi „szerzőiségét”, azt a filmkritikában az

1950-es években született elképzelést, hogy a filmtörténet meghatározó alkotói csakis olyan művészek lehetnek, akik egyéniségüket és művészi víziójukat konzekvensen, minden alkotásukon átívelve képviselik, és szerzői kézjegyük minden művükben tetten érhető.

Azzal a reménnyel nyújtjuk át ezt az összeállítást olvasóinknak, hogy segítségével felfedezhetik Enyedi szerzői kézjegyének néhány izgalmas vonását, és ezek ismeretében még felkészültebben és még izgatottabban várják az életmű ezután következő darabjait.

A szerkesztők

Az én XX. századom (Dorota Segda)